

॥ खंड ०६ ॥

॥ ओवी नं. ०९ ॥

॥ कृष्ण कथामृताची **निरसनसह** मुळावरची ओवी ॥**॥ पार्थ म्हणे श्रीअनंता ॥**

॥ पार्थ म्हणे श्रीअनंता । सेरूप दाव मज आता ।
हरीम्हणे माझां, विशाल रूप । भेशीन पाहता पाहता ॥८॥०९॥

॥ कृष्ण मुर्ति झाली अर्पित । मुकुट लागले गगणातं ।
कोटी सुर्याची प्रभां फाकली । अर्जुन विस्मीत मनातं ॥
॥ नेत्र शिणले पाहतांना । सुर कोडंले गावतांना ।
तुझ्या आंगची चैतन्यं माया । भेलो सेरूप पाहतांनां ॥
॥ सागर भरला शाही हो । नवल वर्ण काय हो ? ।
सहा चार अठरा भांडती । कोणीचं नव्हत गाही हो ॥०४॥
किंवा म्हणनी २ : सहा शास्त्रे अठरा पुराण । कोणीच नव्हत गाही हो ।

॥ अठरा भार वनस्पती । त्याची करून/मोडली लेखनी ।
लिहता-लिहता धरतरी आठली । धन्याची महिमा वर्णु किती ?
॥ श्रीगणेश नाथ बोले अपार । गोष्ट याहीची अपुरं/संपुर्ण/सफलं ।
गोष्ट दावली नयनी पाहली । कृष्ण पाहीला चातुरं ॥
॥ ठाळ वाजे ढोंलं वाजे । नौबत वाजे झानानां ।
श्रीकृष्णाचा अवतार आला । अवद्युत अवध्युत म्हणानां ॥०७॥

भजने :-

॥ अर्जुनाशी दाखवले से रूप । आमची चुकवा हो चौ-यांशीची खेप ॥
॥ अर्जुनाशी दावले सेरूप । आमची चुकवा हो यमपुरीची खेप ॥
॥ अर्जुनाशी दावले सेरूप । आमची मिटवा हो चौ-यांशीचे दुःख ॥

॥ निरसनसह पार्थ म्हणे श्री अनंता ॥

--: निरसन/स्पष्टीकरन :-

॥ पार्थ म्हणे श्रीअनंता । सेरूप दाव मज आता ।
हरीम्हणे माझां विशाल रूप । भेशीन पाहता पाहता ॥८॥०९॥
॥ कृष्ण मुर्ति झाली अर्पित । मुकुट लागले गगणातं ।
कोटी सुर्याची प्रभां फाकली । अर्जुन विस्मीत मनातं ॥

पृथापुत्र अर्थात कुंतीपुत्र पार्थ उर्फ अर्जुन विनंतीपुर्वक याचना करून कृष्णास म्हणाला की : हे अनंत रूपी कृष्ण ! हे अनंता ! तु जसा आहे तसाच होवुन तुमचे ईश्वरी स्वरूप आता मजला दाखव. तुमच्या मुळ स्वरूपाची ज्योती प्रत्यक्ष्य पहावी. पिंडी ते वर्मांडी ही ज्योत कशी भरून भरली आणीक उरली ? तुमचे ते पिंडी ते वर्मांडी सेरूप पाहण्याची आता माझी ईच्छा झाली आहे. तुमचे ते सेरूप पाहणे शक्य आहे. असे जर तुम्हा वाटत असेल तर हे अनंता ! तुमचे ते सेरूप दाव मज आता ! ही ईच्छा पुर्ण कर माझी या देही ! असो तुमच्या रूपा-सुखाची गाही.

अर्जुनाची विनंतीपुर्वक याचना व्वारे प्रकट केलेली ईच्छा ऐकुन श्रीकृष्ण म्हणाले की : तु स्वतःच्या तिरगुणी दृष्टीने मला पाहण्यास समर्थ होणार नाहीस. म्हणुन मी सर्वप्रथम तुला त्रिगुणाच्या पल्याड असलेली त्रिगुणातीत दिव्य दृष्टी देतो. या दिव्य दृष्टीच्या योगाने तु माझे पिंडी ते वर्मांडी ईश्वरी स्वरूप पाह आता !

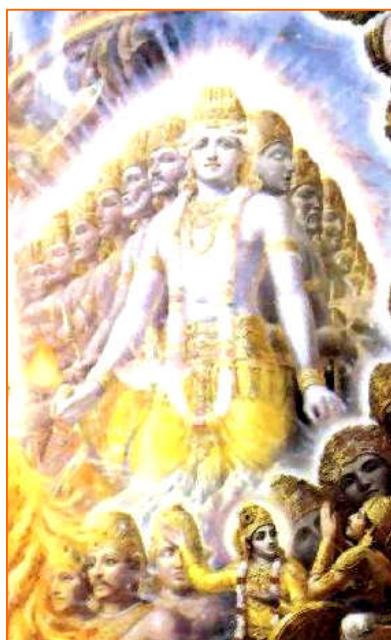
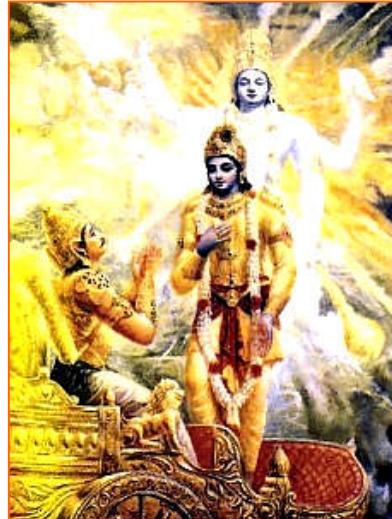
असे म्हणुन श्रीकृष्णाने अर्जुना च्या नेत्रात दिव्यांजन घालुन आपले अनंत कोटी पिंडी ते वर्मांडी रूपी रूपात उभा झाला. व्वीभुजधारी कृष्ण रूप अर्पित होवुन, त्या

रूपाच्या ठाई अनंताचे रूप उभे झाले. त्या अनंत रूपाचे मुकुट गगणाला भिडलेले होते. आकाश सूर्य ला लोपुन ते विश्वरूप दिसु लागले होते.

त्या अनंत रूपा व्वारे आकाशात कोटी सूर्य उगवल्या नंतर त्या सुर्याची जी

एकत्रीत प्रभा तेज निर्माण होईल अश्या त्या कोटी सुर्याच्या प्रभेप्रमाणे तिथे प्रभा फाकली होती. त्या कोटी सुर्याच्या प्रभेमध्ये देवाधिदेव आदीपुरुष भैसराज कृष्णाच्या शरीरात नाना प्रकारांनी विभक्त झालेले सर्व एकत्र झालेले पाहीलेत. जेथुन हे विश्वे निर्माण झालीत तिथेच ते विश्वे पुढ्हा अंतर्भुत होतांना पाहुन अर्जुन आश्चर्याने चकित झाला. मनात अर्जुन विस्मीत झाला. अंगावर रोमांच उभे राहुन विस्मित अवरथेत तो आपल्या दिव्य नेत्राव्वारे त्या अनंता चे विविध रूपे पाहु लागला.

॥ नेत्र शिणले पाहतांना । सुर कोडंले गावतांना ।
तुङ्या आंगची घैतन्य माया ।
भेळो सेरूप पाहतांना ॥

॥ सागर भरला शाही हो । नवल वर्ण काय हो ?
सहा चार अठरा भांडती ।
कोणीचं नव्हत गाही हो ॥०४॥

किंवा म्हणनी २ : सहा शास्त्रे अठरा पुराण ।
कोणीच नव्हतं गाही हो ।

कोटी कोटी प्रभातेजाचे ते रूप अनेक हात, अनेक उदर, अनेक मुखांनी युक्त चंद्र व सूर्य डोळे असलेले होते. अनेक प्रकारचे अद्भुत देखावे त्यामध्ये दिसत होते. ते रूप सर्वच प्रकारांनी परम उज्ज्वल, सर्वव्यापक, अनंत व सर्व आश्चर्याने भरलेले होते. तेव्हा त्यांच्या शरीरात नाना प्रकारांनी विभक्त झालेले सर्व विश्वातील अमर्याद रूपे त्याच्यात अंतर्भुत होवुन एकत्र झालेले पाहीलेत. त्या सेरूपाचा आदी अंन्त व मध्यही काही त्यास कळत नव्हता. रूपे पाहत पाहत जेव्हा त्याचे नेत्र शिणले/थकले, तेव्हा अर्जुन म्हणाला की : हे आदीपुरुष ! येथे केवळ तेजांच्या राशी आहेत. तेजाची राश असलेली ही आकृती

अर्णी सुर्याप्रमाणे देवीप्यमान, सर्व वाजुने प्रभा फाकल्यामुळे डोळ्यास पाहण्यासही कठीन, व अपरिमित अशी मी अवलोकन करत आहे. तुमच्या या स्वरूपाला उपमा नाही. या तेजांच्या राशीमध्ये मी सर्वकाही आरपार अपरंमपार पाहत आहे. कृष्ण सेरूपाची लिला पाहण्यासाठी अनेक देवतागण, सिद्धगण, उच्च श्रेणीतील पुण्यवान जाणते योगी भक्तगण आकाशात प्रकट होवुन, ते सेरूप निरक्षण करतांना चलचित्राप्रमाणे अर्जुनाचे त्या सेरूपात पाहीलेत. ते सर्व कृष्णाचे नाम संकिर्तन करत हर्ष भावाने कृष्णाच्या सेरूपाला पाहत होते. कुतुहलाने निरक्षण करत होते आणी हात जोङ्लुन नमस्कार करत होते.

तर हेच सेरूप पाहुन वैत दानव राक्षसगण, भूत प्रेत पिशाच्य लाव लावडीन, लष्टानं...ईत्यादी भयभित होवुन सैरावैरा पळत सुटले आहेत. ॥ ऐसे कैक आले, कैक गोले, कैक पळाले. । कैक या तेजाने जाळून भाजून गोले. । कैक मोठे मोठे मारल्या गोले. । याची गणीता नाही येथे.. ॥ असे दृष्ट्य चलचित्राप्रमाणे त्या सेरूपात पाहील्यावर अर्जुन भयभित झाला.

सुर कोडले गावतांना :-

अर्जुनाने भगवंताचे हे एकाच वेळी एकत्र झालेले आश्चर्यकारक व विकाळ भयानक असलेले सेरुप पाहीले. त्या सेरुपाच्या अंगची चैतन्य माया पाहुन भयभित झाला. भयाने थरथर कांपत दोन्ही हात जोडुन पुनःनमस्कार करून, नम्र होवुन कंठ दाढुन सुर कोडलेल्या सद्गत कंठाने भयभित घाव-या घाव-या ने तो सर्वव्यापक अनंत ची स्तुती करू लागला की :

हे अनंत ! तु सर्व कारणांचे कारण आहेस. तुच जगाच्या पल्याड असलेले परम तत्व, सत् आणी असत् आणी त्याच्याही पलीकडचे परंम अक्षर आहेस. तुच त्रिगुणातीत असुन या तिरघुणांच्या पल्याड उभा असलेला तुच आदीकर्ता आदीदेव आदीपुरुष पुराणपुरुष आहे. तुच चैतन्याचा स्वामी आहे. तुमच्या ईच्छे पासुनच मुळ शक्तीचा उगम आहे. तुज मुळेच सर्व शक्तीयॉचा पसारा वाढला आहे. सर्व शक्तीचा पुरवा तु आहेस. तुमच्या अध्यक्षते खाली या शक्तीयॉ वावरतात आहेत. सर्व शक्तीचा स्वामी तु आहेस. तुज पासुनच या सर्व शक्तीयॉला शक्ती तेज मिळते. तुमच्या तेजाने या सर्व शक्ती फिरत फिरत अंती तुज मध्येच विलीन होतात. तुमच्या तेजावाचुन या सर्व शक्तीयॉ बलहीन निस्तेज पडुन राहतात. तुच विश्वाचा परममात्र आश्रय आहेस. विश्रांती रथळ आहेस. तुच सर्व सृष्टीयॉ चा उत्पादक आहेस. तुच सर्वत्राचा पिता आहेस. तुच सर्वत्राचा गुरु आहेस. झान तु आहे. झाता तुच आहे. जे जाणायचे ते तुच आहे. परंपद, परमयपद, मोक्षपद तुच आहेस. तुच आपल्या एका अंशाच्या तेजाने ही धरणी प्रकाशमान करत आहे. या सर्व विश्वातही तुच भरून भरला आणीक उरला आहे.

हे सर्वव्यापका ! हे अनंत ! कोण्या नामाने हाक मारू तुले ? तुला माझा पुढुन नमस्कार. पाठी मागुन नमस्कार. आणी सर्वच दाही वाजुने सहस्रो नमस्कार असो. आणी पुनःपुनश्च शरीर वाकवुन म्हणतो की : तुला अनंत नमस्कार असोत. तु एवढा मोठा असतांनाही लहाणपण घेवुन माझे संग राहला. परंतु तु माझे लक्ष्यात व ध्यानात न आल्यामुळे मी तुला अनावधानाने, अनादराने, मान न देता, अविचाराने जे काही वोललो असेल, थटटेने जो काही अपमान केला असेल, त्या सर्व कोट्यान कोटी अपराधाची मजला क्षमा करावी.

॥ अपराध माझे कोट्यानं कोटी । देवा तुम्ही घालाना पोटी ॥

॥ माझे या अपराधाच्या राशी । भेदुन गेल्या हो गगणाशी ॥

हे अनंत ! तुच या सर्व अखील विश्वाचा पिता आहेस. पिता ज्याप्रमाणे आपल्या पुत्राचे, सखा ज्याप्रमाणे आपल्या सख्याचे, किंवा प्रिय ज्याप्रमाणे आपल्या प्रियतमाचे अपराध सहन करून त्याला माफ करतो, त्याप्रमाणे माझे सर्व अपराध सहन करून मजला माफ करा.

॥ तुच माझा पिता । तुच माझा गुरु । संभाळ करा महाराजा हे लेकरू ॥

सागर भरला शाही हो । नवल वर्णु काय हो :-

तुझे पुर्वि कधीही न पाहीलेले, आकाशी आहये. पाताळी आहे. भरून भरले आणीक उरले आहे सर्व्यास ! असे शाही चैतन्य सागराने भरलेले या सेरुपाचे नवल तरी वर्णु काय हो ? हे सागराप्रमाणे भरती आलेले सेरुप पाहील्यानंतर तुमच्या वाचुन आणीक दुसरा नाही कोणी ! याची गाही/साक्ष/पुरावा प्राप्त झाला. सच्च्या जनांचा तुच कर्ता. तुच करविता. तुच सत् बुद्धिद्वा दाता आहेस. तुमच्या वाचुन आणीक दुसरा कोणी नाही. हे जाणुन मी हर्ष आनंदित झालो आहे. परंतु त्याच वेळी माझे मन तुझे हे विकाळ रूप पाहुन भयाने व्याकुळ झाले आहे. म्हणुन हे अनंत ! मजवर वृपा करून प्रसन्न व्हावे. देवा आता हा पसारा आटपुन मजला आपले कृष्ण रूप दावावे. अर्जुनावर प्रसन्न होवुन जेव्हा अनंता कृष्णरूपात आला, तेव्हा त्या कृष्ण पाहुन अर्जुन त्याला म्हणाला की : तुमचे हे सुंदर मानव देहधारी सावळे रूप पाहुन माझे चित्त आता शांत झाले आहे. भयमुक्त झालो आहे. उभा आहे माझा कृष्णदेव ! आता नाही हो कोणाचे भेव ! आता मी आपल्या पुर्ववृत्तीवर आलो आहे. माझे मन समाधान करून आता कृष्ण देव प्रसन्न झाले. या देवाचे दर्शन झाले. याच देही या डोळ्यानं सेरुप पाहीले.

सहा चार अठरा भांडती । कोणीच नव्हत गाही हो..

॥ अठरा भार वनस्पती । त्याची करून/मोडली लेखनी ।

लिहता-लिहता धरतरी आठली । धन्याची महिमा वर्ण किती ?

॥ श्री गणेशनाथ बोल अपार । गोष्ट याहीची अपुरं
गोष्ट दावली नयनी पाहली । कृष्ण पाहीला चातुर ॥

तदनंतर आदीगण श्री गणेशनाथ कृष्णा बोले की : हे अर्जुना ! मी तुजवर प्रसन्न होवुन माझे हे सेरूप तुला दावले. तुज वाचुन आणीक कोणी आधी हे सेरूप कैव्याही पाहीले नाही. हे सहा शास्त्रे चार वेद अठरा पुराणे नुसतेच कल्पनेच्या पालव्या फोडत, माझे सेरूप कसे आहे ? यावद्दल भांडत आहे. परंतु या सहा चार अठरापेकी कोणीही माझी गाही घेतलेली नाही. कारण की : तुजला ही गोष्ट मी सर्वप्रथम दावली. तुच सर्वप्रथम नयनी पाहली. चतुर कृष्णा चे सेरूप तुच प्रथम पाहीले आहे. तुज वाचुन पुर्वि कोणालाही माझे हे सेरूप दाखवले नाही आहे. या चार सहा अठरा ने माझे हे सेरूप पुर्वि कधीही पाहीलेले नाही. हे सहा चार अठरा नुसतेच कोरडे भांडत असुन, यापैकी आधी कोणीच नव्हते गाही हो या सेरूपाची ।

हे अर्जुना ! तुच या सेरूपाची प्रथम गाही होय. म्हणुनचे हे सहा चार अठरा यांच्या पैकी कोणी एक गाही नसल्यामुळे, यां सहाचारअठरा च्या अध्ययनाने मी त्यास सापडत नाही. कारण की : यां सहा अठराचे आधार असलेले जे वेद आहेत, ते वेद च मजला नेती नेती म्हणत म्हणजेच न जाणता येणारा ! न जाणता येणारा ! असे म्हणत मागे परतुन यां वेदांनी सहा अठरा पुराण पोथी कर्मकांडे प्रसवलेत आहेत. या कर्मकांडाने यज्ञाने, पुराण पोथी च्या स्वाध्यायाने, कर्मकांडाने दानाने किंवा उव्य तपाने माझे हे विश्वरूप पाहणे शक्य नाही. दर्शन मिळण्यास अत्यंत कठीन असे माझे सेरूप वेदाने, तपाने, दानाने किंवा कोणत्याही प्रकारच्या यज्ञाने दिसणे शक्य नाही. परंतु अनन्य सच्चा भक्ती भाव चा योग ठेवुन, आत्मज्ञानी होवुन नित नामी राहुन, नित भजत असतांना योग साधल्या जावुन ध्यानी मनी नसतांना अचानक हे सेरूप मज कृपेने दिसणे शक्य आहे.

या अठरा भार वनस्पती असलेल्या अठरा पुराणांनी तिरगुणांचे राजे यांना संग घेवुन, तिरगुणी व्यान घोकुन घोकुन त्याचा काढा काढुन जी ही अठरा पुराणांच्या लेखनीत ही तिरगुणी शाई भरली आहे. त्या लेखणीच्वारे माझे नाम खोडुन माझे नामाच्या ठिकाणी आपआपल्या त्रिदेवांचे नाम समोर करून मजवद्दलचे जे व्यान सांगत सुटलेले आहेत, ते व्यान सांगता सांगता यांची ती लेखनी च मोडल्या गेली आहे. आणी असेच मजला लपवुन तिरगुणांचे राजे यांना समोर करून लेखनी करणा-या कितीतरी कवीकर्ते लेखक यांचे देहरूपी धरणी झिजु झिजु आटल्या असेल. कितीतरी लेखण्या मोडल्या असेल. परंतु मी काही त्यांना सापडलो नाही. दिसलो नाही. मी त्यांच्या पासुन दुरच असतो. निराळाच राहतो. मी फक्त तिरगुणांच्या पल्याड पाहणा-या सच्च्या भक्त योगी सखा ध्यानी यांनाच सापडतो. सख्या अर्जुना ! तु मजला ओळखलेत. असेच ओळखीचे जीव ओळखतीन मजला. असेच स्वरस्वरूपी ओळखीचे आत्मज्ञानी जीव ओळखतीन की : एका सच्च्या भावाने एकाच नामी राहुन एकाच्याच निरंतर नित अन्यन्य भक्ती-भाव वाचुन कोटी प्रयत्न केले तरी मी कोणास सापडत नाही. माझे निरंजन ज्ञान होण्यास, मी दिसण्यास, मजला प्राप्त करण्यास आणी मजमध्ये प्रवेश करण्याला निरंजन आत्मज्ञान युक्त सच्चा भक्ती-भाव चा भजन पुंजन ध्यान सुमरन करत संधी साधलेला योग मार्गच योर्य आहे... असे श्रीकृष्णाने अर्जुनास सांगीतले.

॥ टाळ वाजे ढोलं वाजे । नौबत वाजे झानानां ।

श्रीकृष्णाचा अवतार आला । अवधुत अवधुत म्हणानां ॥०७॥

हे अर्जुना ! कलयवगाच्या संधिकाळात या श्रीकृष्णाचा पुर्ण अवतार गुप्तरूपात होणार आहे. जिथे हा गुप्त अवतार उभा राहील, तेथे जाणते सिद्ध भक्त योगी ईत्यादी व्वारे टाळ घोळ नौबत झानाना वाजत गाजत, गर्जना करत या कृष्णाने गाही देवुन सांगी केलेले सर्व गायन करत असेल की : या व्वापरच्याच श्रीकृष्णाचा पुर्ण अवतार कलयवगी कृष्ण देहीत आला आहे. त्या कृष्णदेहीलाच तुम्ही कृष्ण अवधुत अवधुत आता म्हणाना. कलयवगात सावगा येथे उभा झालेल्या पुर्ण अवतार श्रीकृष्णाला विनवाना ! श्रीकृष्णाचा अवतार आला । अवधुत अवधुत म्हणाना..!

पुर्ण अवताराच्या अधिक व्यानाकरीता कृष्णांमृत वाचा.

॥ कृष्ण महाराज धनी अवधुत ॥